

ВИВЧЕННЯ СИНТАКСИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ДІЄСЛОВА В РОСІЙСЬКОМУ РЕЧЕННІ

Романьок Л. В., Снігурова І. І.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

У роботі розглянуто складне питання, пов'язане з вирішення завдань створення в іноземних студентів навичок правильного вживання дієслова та синтаксично зв'язаних з ним слів і словосполучень. Розроблення цієї теми має важливе значення для методики викладання російської мови як іноземної.

З різними реченнями російські дієслова з'єднуються за такими типами підрядного зв'язку: узгодження, керування, прилягання.

Вивчення способів синтаксичних зв'язків слів у російському реченні, зокрема вивчення синтаксичних зв'язків дієслова, спирається на знання відповідних морфологічних правил відмінювання, дієвідмінювання, змінювання за родами та числами.

Синтаксичні зв'язки дієслова з іншими словами в російському реченні вивчаються поступово, в міру вивчення відповідних морфологічних і синтаксичних правил. Концентричне розташування граматичного матеріалу, прийняте в програмах з вивчення російської мови як іноземної на початковому та просунутому етапах навчання іноземців, відповідають вимогам поступового вивчення граматики та синтаксичних зв'язків дієслова.

Як наочний матеріал з цієї теми автори активно використовують на заняттях з дисципліни «Мова професійного навчання (російська)» створені власноручно таблиці й схеми.

На заняттях в іноземній аудиторії необхідно враховувати загальні зауваження про дієслівне керування російської мови. Розгляньмо основні.

1. При змінюванні виду керування дієслова не змінюється: *читать книгу – прочитать книгу, заботиться о студентах – позаботиться о студентах.*

2. Додавання префікса до дієслова може змінювати дієслівне керування в тому випадку, якщо префікс дає дієслову нове значення, а не тільки претворює його з одного виду в інший: *жить в деревне (жить – глагол состояния, пережить трудности (пережить – переходный глагол).* Префікс *пере-* надає дієслову нового значення, у зв'язку з чим змінюється керування дієслова.

3. Іменники, які утворилися від неперехідних дієслів, у більшості випадків зберігають керування дієслів, від яких вони утворилися: *заниматься физикой – занятия физикой.* Керування в іменників, утворених від неперехідних дієслів, змінюється в окремих випадках: *заинтересоваться чем-нибудь – заинтересованность чем-нибудь.*

4. При утворенні іменників від перехідних дієслів, у тому випадку, коли при таких іменниках зберігається об'єкт дії, керування змінюється таким чином: після іменника, утвореного від перехідного дієслова, об'єкт дії стоїть у родовому відмінку: *читать книгу – чтение книг, решить вопрос – решение вопроса.* Усі ці зауваження повинні враховувати викладачі, які працюють з іноземними студентами над питаннями відмінкового керування дієслів.